

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

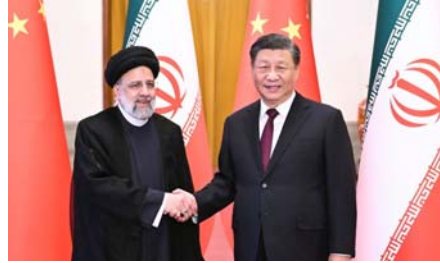
سیاسی

نویسنده: نیکولای بابکین (Nikolay BOBKIN)

برگردان: ا. م. شیری

۱۸ فبروری ۲۰۲۳

نتایج سفر رئیس جمهور ایران به چین

تهران آماده است سیاست خارجی خود را به مرکز چین و روسیه گره بزند

در روزهای ۱۴ تا ۱۶ فبروری، اولین سفر رسمی ابراهیم رئیسی، رئیس جمهور ایران به چین در دو دهه گذشته صورت گرفت.

هدف اصلی از این سفر در دولت رئیسی، تکمیل کار بر روی طرح مشارکت ستراتیژیک ۲۵ ساله و تقویت روابط اقتصادی با چین بود. رئیس جمهور ایران را بسیاری از اعضای دولت از جمله وزیر امور خارجه، اقتصاد، حمل و نقل، نفت، کشاورزی و تجارت همراهی می‌کردند. این هیأت همچنین شامل مذاکره‌کننده اصلی برنامه هسته‌ای ایران و رئیس بانک مرکزی ایران بود.

مصاحبه رئیس جمهور در بازگشت از سفر چین به تهران

در روزهای دیدار، شی و رئیسی بارها به توافقنامه همکاری ستراتیژیک ۲۵ ساله بین دو کشور که در سال ۲۰۲۱ امضاء شد، اشاره کردند. به اساس این قرارداد چین متعهد شد ۳۰۰ تا ۴۰۰ میلیارد دلار در صنایع نفت، گاز و

پتروشیمی ایران سرمایه گذاری کند. اجرای این طرح‌ها با تأخیر همراه است و عدم توافقات ملموس در تهران ناامیدکننده است.

نکته آخر از مصاحبه رئیسی رئیس جمهور در پایان این بازدید استنباط می‌شود. وی با اشاره به نزدیکی با چین در حوزه امنیت در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی، با تذکری تند درباره نتایج اقتصادی سفر خود گفت: «توسعه روابط ایران و چین رو به جلو است، اما آنچه انجام شده با آنچه که باید انجام شود، فاصله دارد»...

صحبت ما قبل از هر چیز، به سرمایه‌گذاری چین مربوط است. بیجینگ ممکن است با تحریم‌های امریکا علیه ایران موافقت نکند، اما شرکت‌های چینی نمی‌توانند در خصوص خطر قطع ارتباط با ساختارهای مالی امریکا مخاطره کنند. در حالی که ایران هیچ گزینه دیگری با این عظمت به جز چین ندارد، کسب‌وکارهای چینی در همکاری دوستانه چیزی کم ندارند. به عنوان مثال، در نیمه اول سال ۲۰۲۲، عربستان سعودی با عقد قرارداد تحت طرح «یک کمربند و یک جاده»، ۵ و نیم میلیارد دلار سرمایه‌گذاری از چین دریافت کرد (برای مقایسه، سرمایه‌گذاری چینی‌ها در ایران در سال اول ریاست جمهوری رئیسی تنها ۱۶۲ میلیون دلار بود).

امضای سند همکاری ۲۵ ساله ایران و چین در سال ۲۰۲۱ ابتداء، یک نقطه عطف در روابط دو کشور تلقی شد. اما پس از گذشت نزدیک به دو سال از امضای این قرارداد و عملکرد ضعیف آن، این شائبه‌ها که یا بسترهای لازم برای اجرای مفاد سند امضاء شده وجود ندارد یا طرف چینی نمی‌خواهد تحت تحریم‌ها خطر کند، مطرح شد.

در روابط تجاری و اقتصادی این موضوع چندان محسوس نیست. چین بزرگترین شریک ایران است. بر اساس آمار گمرک ایران، طی ۱۰ ماه گذشته صادرات ایران به چین ۱۲.۶ میلیارد دلار و واردات کالا از چین ۱۲.۷ میلیارد دلار بوده است. یعنی تجارت بین دو کشور کاملاً متعادل است. با این حال، ایران بیشتر از این که چین به ایران نیاز داشته باشد، به چین نیاز دارد. سهم ایران از کل تجارت جهانی چین در سال گذشته تنها ۲۵ صدم درصد بوده است. این عدم تقارن بر دیدگاه‌ها تأثیر منفی می‌گذارد.

با وجود این، چرا بیجینگ تلاش می‌کند روابط اقتصادی خود را با ایران قطع نکند؟ نشریه اقتصادی ایرانی «دنیای اقتصاد» خاطر نشان می‌سازد که پاسخ را باید در «نظرات چینی‌ها درباره دوران پساتحریم‌ها» جست و جو کرد. گفته می‌شود، بیجینگ می‌خواهد در آینده در صورت لغو تحریم‌ها علیه تهران، موقعیت خود را در ایران حفظ کند. در واقع، رفتار جمهوری خلق چین در سال‌های اخیر نشان می‌دهد که این کشور آماده پذیرش مخاطرات سیاسی برای تضمین منافع خود در بلندمدت است. یک همکاری منحصر به فرد بین ایران و چین برقرار شده که ایجاد آن برای تهران با هر کشور دیگری غیرممکن است یا آسان نیست.

www.globallookpress.com Chinese Embassy in Iran/XinHua

پرتو آرائی برج معروف آزادی تهران به مناسبت سال نو قمری چینی در ۳۱ جنوری ۲۰۲۲ به رنگ پرچم‌های چین و ایران

اما ایران برای چین به عنوان یک شریک توانمند در عرصه فن‌آوری، با بازار وسیع و توسعه‌نیافته (۸۰ میلیون نفر جمعیت)، منابع معدنی غنی، از جمله نفت و گاز و موقعیت مهم جغرافیای ستراتیژیک آن بسیار مهم است. هیچ یک از کشورهای حوزه خلیج فارس را نمی‌توان از این نظر با ایران مقایسه کرد.

امریکا این را درک می‌کند. گزارش بنیاد هریتیج به دولت بایدن حاکی از به حداکثر رساندن هزینه‌های سیاسی، اقتصادی و سیاست خارجی برای امپراتوری آسمانی (چین-م.) در حمایت از ایران است. توصیه‌هایی برای تشدید تحریم‌ها علیه ایران، استفاده از تحریم‌های ثانویه علیه واردات نفت ایران توسط چین، توقف سیاست احیای برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) و اعمال فشار حداکثری بر ایران ارائه شده است.

خروج دولت ترمپ از برجام در سال ۲۰۱۸ دلیل قانع‌کننده‌ای به تندرهای ایرانی ارائه داد تا قبول کنند که غرب قابل اعتماد نیست. به نظر می‌رسد اشتباه بودن سیاست حسن روحانی، رئیس‌جمهور سابق، که روی عادی‌سازی روابط با غرب شرط‌بندی کرده بود، ثابت شد.

مناسبات ایران با روسیه و چین نزدیکتر می‌شود. سیاست خارجی ایران دیگر از دکتترین «نه شرقی نه غربی» زمان پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷ پیروی نمی‌کند. روابط بین‌الملل ایران را باز تنظیم نمی‌کند، بلکه از خطی پیروی می‌کند که در دکتترین جدید ایران «چرخش به شرق» نامیده می‌شود. رهبری ایران این رویکرد را مبنای ایدئولوژیک در سیاست خارجی قرار داده که دسترسی به بازارهای جهانی را امکان‌پذیر می‌سازد و در برابر تحریم‌های غرب مقاومت می‌کند.

این که واشینگتن بی‌محابا می‌گوید به هر طریق ممکن در تجارت بین‌المللی با چین دخالت خواهد کرد، عجیب به نظر می‌رسد. زیرا، چین بزرگترین شریک تجاری نه تنها برای ایران، بلکه برای اکثر کشورهای جهان است. اکنون هیچ کشور دیگری نمی‌تواند جایگزین آن بشود.

برگرفته از: [بنیاد فرهنگ ستراتیژیک](#)

۲۸ بهمن-دلو ۱۴۰۱